

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Vladimíra Fučíka a soudců JUDr. Pavla Vlacha a JUDr. Elišky Mrázkové v právní věci

žalobkyně: **Renata H.**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupená JUDr. Pavlem Pileckým, advokátem
se sídlem Praha 1, Těšnov 1163/5

proti žalované: **Česká republika - Ministerstvo pro místní rozvoj**
se sídlem Praha 1, Staroměstské náměstí 932/6

o zaplacení částky 700 000 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 30. 5. 2017, č. j. 18 C 61/2015-88,

takto:

Rozsudek soudu prvního stupně **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované zaplatit žalobkyni částku 700 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 7,05 % ročně od 29. 3. 2013 do zaplacení do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I.) a náhradu nákladů řízení ve výši 82 764 Kč v téže lhůtě k rukám jejího zástupce (výrok II.).
2. Rozhodl tak o žalobě, kterou se žalobkyně domáhala na žalované zaplacení uvedené částky na náhradu škody, která jí měla být způsobena jako vlastníku domu č. p. xxx v katastrálním území xxx, obec Praha, stavbou budovy označené jako „Penzion xxx xxx“ na sousedních pozemcích. Ke stavbě penzionu došlo na podkladě rozhodnutí Úřadu Městské části Praha 5 (jako stavebního úřadu) o umístění stavby ze dne 10. 2. 2009, č. j. OUR Sm.p. 2635-8574/08-Za-UR, jež bylo posléze k žalobkyni podané správní žalobě zrušeno rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 17. 9. 2012, sp. zn. 9 Ca 369/2009. Stavba penzionu však byla v mezidobí realizována [a poté zkolaudována a rekolaudována (na bytový dům)]. Při stavbě penzionu nebyla dodržena odstupová vzdálenost od domu žalobkyně, dům žalobkyně je stavbou penzionu nadměrně zastíněn, a při stavbě penzionu konečně nebyly dodrženy požární předpisy. Uvedeným došlo ke znehodnocení domu žalobkyně právě o částku 700 000 Kč, která je tak podle žalobkyně škodou, za kterou žalovaná (stát) odpovídá z titulu nezákonného rozhodnutí (rozhodnutí o umístění stavby).
3. Soud prvního stupně vyšel z následujících, pro jím provedené právní posouzení věci podstatných skutkových zjištění.

Shodu s prvopisem potvrzuje Anna Mitková.

4. Rozhodnutím Úřadu městské části Praha 5 (jako stavebního úřadu; dále i jen „stavební úřad“) o umístění stavby ze dne 10. 2. 2009, č. j. OUR Sm.p. 2635-8574/08-Za-UR (dále i jen „územní rozhodnutí“), bylo rozhodnuto o umístění stavby „Penzion xxx xxx“ na pozemcích p. č. xxx, xxx, xxx, xxx, xxx a xxx v katastrálním území xxx, obec Praha (dále i jen „penzióň“). Žalobkyně, vlastník domu na sousedním pozemku, vznesla v územním řízení řadu námitek, jimž nevyhověl ani stavební úřad (jako správní orgán prvního stupně), ani Magistrát hl. m. Prahy jako odvolací správní orgán, který k odvolání žalobkyně rozhodnutím ze dne 8. 9. 2009, č. j. S – MHMP 385959 / 2009 / OST / Če, napadené rozhodnutí potvrdil. Rozhodnutí o umístění stavby tak nabylo právní moci.
5. Rozhodnutím stavebního úřadu ze dne 23. 2. 2011, kterým byl pod č. j. 13836/2011 zaevidován certifikát č. 14-2010 ke zkrácenému stavebnímu řízení vydaný autorizovaným inspektorem Ing. Miroslavem B., vydal stavební úřad pro stavbu penzióňu „stavební povolení“. Žalobkyně byla rovněž účastníkem stavebního řízení. S jejími námitkami proti stavbě penzióňu se autorizovaný inspektor vypořádal tak, že nesměřují proti provádění stavby, ale proti jejímu umístění, kterážto otázka je již pravomocně vyřešena rozhodnutím o umístění stavby. Na pokladě posledně uvedeného rozhodnutí došlo ke stavbě penzióňu, k jehož užívání vydal stavební úřad dne 13. 12. 2012 stavebníku (obchodní společnosti EL - TI & co, s. r. o.) kolaudační souhlas. Dne 6. 5. 2013 požádal stavebník o stavební povolení pro stavební úpravy penzióňu tak, aby mohl být užíván jako dům s byty. Této žádosti bylo vyhověno rozhodnutím stavebního úřadu ze dne 6. 6. 2013, které nabylo právní moci dne 2. 7. 2013. Dne 29. 8. 2013 pak vydal stavební úřad kolaudační souhlas k užívání povolených stavebních úprav a ke změně užívání objektu penzióňu jako bytového domu.
6. Rozhodnutí stavebního úřadu o umístění stavby („územní rozhodnutí“) i rozhodnutí stavebního úřadu o zaevidování certifikátu autorizovaného inspektora („stavební povolení“) napadla žalobkyně správními žalobami.
7. Řízení o správní žalobě proti územnímu rozhodnutí vedl Městský soud v Praze pod sp. zn. 9 Ca 369/2009. Rozsudkem ze dne 17. 9. 2012 jmenovaný soud žalobě vyhověl, zrušil rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy (jako odvolacího správního orgánu) ze dne 8. 9. 2009, a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Správní soud shledal opodstatněnou žalobní námitku, že se správní orgán dostatečně a srozumitelně nezabýval námitkami žalobkyně v územním řízení, zejm. pak námitkami o vysoké míře zastavěnosti pozemku, o nevhodnosti umístění penzióňu s ohledem na urbanistický charakter místa, o nedostatečnosti odstupových vzdáleností (původní zástavby, tj. domu žalobkyně, a umístěvané novostavby), o nedostatečnosti manipulačních ploch pro zásobování, blokování přístupové cesty k domu žalobkyně, nedostatečnosti komunikací, chodníků, přístupových cest, vjezdu do suterénu penzióňu, požární rizikovosti umístěvané novostavby ad. Oproti tomu správní soud neshledal důvodnou žalobní námitku zhoršeného osvětlení (oslunění) domu žalobkyně v důsledku umístění novostavby.
8. V pokračujícím územním řízení nejprve Magistrát hl. m. Prahy rozhodnutím ze dne 21. 2. 2014 zrušil územní rozhodnutí ze dne 10. 2. 2009, a vrátil věc stavebnímu úřadu k dalšímu řízení. V něm stavební úřad usnesením ze dne 16. 4. 2014 řízení zastavil, neboť ke zrušení územního rozhodnutí došlo až po povolení stavby ve zkráceném stavebním řízení. Toto konečné rozhodnutí v územním řízení bylo žalobkyní napadeno správní žalobou, o níž Městský soud v Praze dosud nerozhodl.
9. Pokud jde o řízení o stavebním povolení, žalobkyně se po neúspěchu v řízení o správní žalobě, jehož výsledkem bylo konstatování, že certifikát autorizovaného inspektora nelze úspěšně Shodu s prvopisem potvrzuje Anna Mitková.

napadnout žalobou podle soudního řádu správního, domáhala u stavebního úřadu určení, že stavebníku nevzniklo právo stavby (penzionu). Rozhodnutím ze dne 21. 8. 2014 stavební úřad určil, že stavebníku uvedené právo vzniklo. Rovněž toto konečné (aktuálně) rozhodnutí správního orgánu v řízení o stavebním povolení bylo žalobkyní napadeno správní žalobou, o níž Městský soud v Praze dosud nerozhodl.

10. Dále soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že stavba penzionu se nachází v těsném sousedství domu žalobkyně, na něž je zejm. z vyšších pater penzionu dobrý výhled. Výhled z terasy domu žalobkyně představuje převážně pohled na stavbu penzionu. Stavba penzionu je z pohledu domu žalobkyně požárně riziková, neodpovídá požárním předpisům, a to zejm. proto, že zateplovací systém stavby penzionu je vytvořen z jiného materiálu, než měl být použit podle stavební dokumentace. Dům žalobkyně je stavbou penzionu zastíněn, domy se nacházejí v nedostatečné odstupové vzdálenosti. Rozdíl v obvyklé ceně rodinného domu žalobkyně „způsobený výstavbou penzionu s nedodržením odstupových vzdáleností a zastíněním“ pak podle zjištění soudu prvního stupně činí 700 000 Kč.
11. Uvedená skutková zjištění soud prvního stupně s poukazem na ustanovení (mj.) § 5 a § 8 odst. 1 OdpŠk a po obsáhlé citaci rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 16. 5. 2017, sp. zn. 30 Cdo 3879/2015, právně posoudil tak, že rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy ze dne 8. 9. 2009 je ve smyslu § 8 odst. 1 OdpŠk nezákonným rozhodnutím, ježto bylo zrušeno pro nezákonnost rozsudkem správního soudu ze dne 17. 9. 2012. Uvedeným rozsudkem byl současně procesně konstituován stav, kdy rozhodnutí správního orgánu prvního stupně o umístění stavby (ze dne 10. 2. 2009) sice nebylo zrušeno, současně však nenabývalo právní moci. Rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 10. 2. 2009 o umístění stavby dále podle soudu prvního stupně „nezakládalo stavebníkově právo stavby, a tedy jeho zrušení nevedlo bezprostředně ke vzniku škody“, neboť toto právo bylo založeno až vydáním certifikátu autorizovaného inspektora, který se žalobkyní nepodařilo procesně odklidit. Žalovanou nabízeným závěrem, že proto nelze shledat příčinnou souvislost mezi nezákonným rozhodnutím a vzniklou škodou, by však podle soudu prvního stupně došlo k zásahu do práva žalobkyně na účinný prostředek nápravy. V této souvislosti soud prvního stupně připomněl, že „výsledná stavba ani neodpovídá původní projektové dokumentaci, což se projevilo například v rozsahu jejího zastínění“ (tedy zastínění domu žalobkyně – poznámka odvolacího soudu). V zásadě z těchto důvodů, a s poukazem na v judikatuře Ústavního soudu zdůrazněný respekt k principům obecné spravedlnosti, dospěl soud prvního stupně k závěru, že v „důsledku vydání několika na sebe navazujících rozhodnutí stavebního úřadu, na jejichž počátku stálo nezákonné rozhodnutí o umístění stavby“, došlo k postavení penzionu, „kdy není dodržena odstupová vzdálenost, není zajištěna požární bezpečnost, a dům žalobkyně je nadměrně zastíněn“. Tím došlo k zásahu do vlastnického práva žalobkyně, jehož důsledkem je pokles ceny domu žalobkyně o 700 000 Kč. Všechny předpoklady odpovědnosti žalované za škodu jsou tak podle soudu prvního stupně naplněny. Proto soud prvního stupně žalobě vyhověl, a žalované uložil zaplatit rovněž úrok z prodlení v zákonné výši. O nákladech řízení rozhodl soud prvního stupně podle zásady úspěchu účastníků ve sporu, s poukazem na § 142 odst. 1 o. s. ř. a příslušná (jím citovaná) ustanovení vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif.
12. Žalovaná napadla rozsudek včasným a přípustným odvoláním. V něm namítla, že soud prvního stupně dospěl ohledně všech (tří) předpokladů odpovědnosti žalované za škodu k nesprávným skutkovým a právním závěrům, jejichž namítanou nesprávnost v odvolání podrobně rozebírá, že se svými závěry odchytil od dosavadního výkladu zákona č. 82/1998 Sb., a že odůvodnění napadeného rozsudku je vnitřně rozporné. Žalovaná zejména zdůraznila, že územní rozhodnutí ze dne 10. 2. 2009 bylo zrušeno odvolacím správním orgánem jako t. č. nepravomocné, a tudíž, jelikož se současně nejednalo o rozhodnutí vykonatelné bez ohledu na právní moc (ve smyslu § 8 Shodu s prvopisem potvrzuje Anna Mitková.

odst. 2 OdpŠk), nemůže být příčinou vzniku škody (odpovědnostním titulem). K příčinné souvislosti žalovaná namítla, že právo stavebníka stavět vznikne nikoliv na podkladě územního rozhodnutí, ale až na základě stavebního povolení; jeho zákonnost přitom v souzené věci „nebyla nikdy přezkoumána“. Závěry soudu prvního stupně o nadměrném zastínění, nedodržení odstupové vzdálenosti a nezajištění požární bezpečnosti domu žalobkyně stavbou penziónu jsou podle žalované ryze subjektivní, nemající oporu v provedeném dokazování. Případné použití jiného zateplovacího materiálu v rozporu se stavební dokumentací podle žalované nelze spojovat s rozhodnutím správního orgánu, tím méně rozhodnutím nezákonným. Konečně žalovaná namítla, že se soud prvního stupně nevypořádal s jí vznesenou námitkou promlčení, a setrvala na hodnocení této námítky jako důvodné s tím, že promlčecí doba začala běžet již okamžikem realizace stavby penziónu. Proto žalovaná navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení, případně, shledá-li podmínky pro vlastní věcné rozhodnutí, aby jej změnil a žalobu zamítl.

13. Žalobkyně se ve vyjádření k odvolání žalované ztotožnila se soudem prvního stupně provedeným posouzením zažalovaného nároku, a navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek potvrdil jako věcně správný.
14. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek soudu prvního stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a o. s. ř.), a dospěl k závěru, že z řady důvodů – dílem v odvolání důvodně namítnutých a dílem dalších – nejsou dány podmínky ani pro potvrzení napadeného rozsudku, ani pro jeho změnu.
15. Soud prvního stupně učinil správná skutková zjištění o průběhu jím citovaných správních a soudních řízení vedených za účasti žalobkyně; mezi účastníky o jejich průběhu ani nebylo sporu, odvolací soud tudíž na skutková zjištění soudu prvního stupně v tomto ohledu pro stručnost odůvodnění svého rozhodnutí odkazuje.
16. Soud prvního stupně rovněž nepochybil, když na jím zjištěný skutkový stav věci aplikoval ustanovení zákona č. 82/1998 Sb. Soudem prvního stupně na podkladě správně určené právní normy provedené posouzení věci ústící v závěr o naplnění zákonem č. 82/1998 Sb. předvídaných odpovědnostních titulů (nezákonného rozhodnutí, vzniku škody a příčinné souvislosti mezi nimi) však odvolací soud sdílí jen zčásti.
17. V otázce odpovědnostního titulu, ztotožněného žalobou s (nezákonným) rozhodnutím o umístění stavby, odvolací soud poukazuje na řešení této problematiky, formulované Nejvyšším soudem v rozsudku ze dne 16. 5. 2017, sp. zn. 30 Cdo 3879/2015, s nímž se zcela ztotožňuje. Uvedený rozsudek byl vydán ve věci vedené mezi týmiž účastníky u soudu prvního stupně pod sp. zn. 25 C 32/2013, v níž se žalobkyně domáhá na žalované odškodnění nemajetkové újmy z týchž důvodů, jako v nyní souzené věci náhrady škody. Odvolací soud zde konstatoval, že nabylo-li územní rozhodnutí (ze dne 10. 2. 2009) právní moci a bylo-li posléze zrušeno odvolacím správním orgánem v důsledku kasačního rozsudku správního soudu (jakkoliv zrušujícího pouze toto odvolací rozhodnutí), nemění to ničeho na tom, že územní rozhodnutí (ze dne 10. 2. 2009) je nezákonným rozhodnutím ve smyslu § 8 odst. 1 OdpŠk. Skutečnost, že územní rozhodnutí bylo zrušeno v řádném opravném přezkumu jako t. č. již nepravomocné, je bez významu, bylo-li pravomocné předtím, a spočívaly-li důvody pro jeho zrušení ve stejných okolnostech, jež předtím vedly správní soud ke zrušení odvolacího správního rozhodnutí (což – i podle dovolacího soudu – spočívaly, a žalovaná ani nic jiného netvrdila).
18. Úvahy soudu prvního stupně o nezákonnosti rozhodnutí odvolacího správního orgánu jsou tak nesprávné, opomíjející, že tímto rozhodnutím byl konstituován stav neskončení územního řízení, Shodu s prvopisem potvrzuje Anna Mitková.

a že zrušené odvolací rozhodnutí bylo potvrzující, tudíž samo o sobě účastníkům žádná práva a povinnosti nestanovilo. Jako zákonné či nezákonné (ve smyslu §§ 7 a 8 OdpŠk) lze tak v dané věci kvalifikovat pouze rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

19. Odvolací soud tedy uzavírá, že rozhodnutí stavebního úřadu o umístění stavby ze dne 10. 2. 2009 je nezákonným rozhodnutím ve smyslu § 8 odst. 1 OdpŠk, na čemž výsledek územního řízení (s ohledem na dosud neskončené řízení o správní žalobě nicméně prozatímní) nemůže ničeho změnit.
20. Odvolací soud dále shledal opodstatněnou odvolací námitku žalované, podle níž se soud prvního stupně nevypořádal s jí vznesenou námitkou promlčení. Soud sice není povinen dávat explicitní odpověď na každý argument, který je mu předestřen účastníkem řízení, jde-li však o argumentaci zásadní povahy, jež může reálně ovlivnit právní posouzení věci ve prospěch účastníka, který s ní přichází, je nezbytné, aby na ni soud reagoval a svůj závěr stručně a přesvědčivě odůvodnil (k tomu viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2016, sp. zn. IV. ÚS 2766/15, a ze dne 14. 6. 2016, sp. zn. I. ÚS 3324/15). V situaci, v níž soud prvního stupně vyhověl žalobě, žalovanou uplatněná námitka promlčení tuto zásadní povahu zcela jistě nepostrádala. Soud prvního stupně na ni však nereagoval. Uvedená vada však není důvodem pro zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení, neboť důvodnost námítka promlčení lze posoudit v odvolacím řízení.
21. Podle § 32 odst. 1 OdpŠk se nárok na náhradu škody podle tohoto zákona promlčí za tři roky ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá. Je-li podmínkou pro uplatnění práva na náhradu škody zrušení rozhodnutí, běží promlčecí doba ode dne doručení (oznámení) zrušovacího rozhodnutí.
22. V souzené věci se nepochybně uplatní podmínka stanovená ve druhé větě ustanovení § 32 odst. 1 OdpŠk (viz § 8 odst. 1 věta první OdpŠk). Žaloba o náhradu škody byla u soudu podána dne 29. 6. 2015. Již jen kasační rozhodnutí správního soudu ve věci (sp. zn. 9 Ca 369/2009) bylo vydáno dne 17. 9. 2012. Už z tohoto důvodu, a tedy aniž bylo nutné zkoumat, kdy bylo zástupci žalobkyně doručeno navazující kasační rozhodnutí odvolacího správního orgánu, je promlčení zažalovaného nároku vyloučeno, neboť tříletá promlčecí lhůta, i kdyby byla počítána byť jen od vyhlášení (vydání) rozsudku správního soudu, ke dni podání žaloby neuplynula.
23. Odvolací soud přisvědčil i odvolací námitce žalované o jisté vnitřní rozpornosti odůvodnění napadeného rozsudku, shledal-li soud prvního stupně nezákonným rozhodnutí o umístění stavby (být odvolacího orgánu), dále konstatoval (pokud jde o příčinnou souvislost), že toto rozhodnutí ke vzniku škody nevedlo a že stavební povolení zrušeno ani změněno nebylo, a přesto dovodil naplnění všech odpovědnostních předpokladů. Závěr soudu prvního stupně o naplnění všech odpovědnostních předpokladů je přitom ve zřejmém rozporu s jeho dílčí úvahou, že mezi nezákonným (územním) rozhodnutím a vzniklou škodou vztah příčinnosti absentuje.
24. V tomto ohledu – úvodem posouzení úvah soudu prvního stupně o příčinné souvislosti - považuje odvolací soud za nutné zdůraznit, že vyhovění žalobě v souzené věci nelze odůvodnit jen tím (jak ve výsledku učinil soud prvního stupně), že by se opačné rozhodnutí jevilo být vůči žalobkyni nespravedlivým. Podmínky a předpoklady odpovědnosti státu za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem upravuje v návaznosti na ústavní zakotvení tohoto nároku (čl. 36 odst. 4 Listiny) zákon č. 82/1998 Sb., potažmo subsidiárně aplikovatelný občanský zákoník. Z nich se podmínka splnění příčinné souvislosti podává zcela jasně (škoda *způsobená* nezákonným rozhodnutím). Odpovědnost státu je sice objektivní, to však neznamená, že by stát měl odpovídat i tam, kde podmínky jeho odpovědnosti Shodu s prvopisem potvrzuje Anna Mitková.

absentují, jak (ve výsledku) uvážil soud prvního stupně.

25. Pokud by byla úvaha soudu prvního stupně o absenci kauzálního nexu správná, měl soud prvního stupně žalobu zamítnout, a odvolacímu soudu by tak nic nebránilo ve změně napadeného (vyhovujícího) rozsudku. Podle odvolacího soudu však tato úvaha soudu prvního stupně není.
26. V již citovaném rozsudku ze dne 16. 5. 2017, sp. zn. 30 Cdo 3879/2015, Nejvyšší soud jako soud dovolací vysvětlil (shrnutím závěrů plynoucích ze své četné a ustálené judikatury, a rovněž s poukazem na judikaturu Ústavního soudu), že mezi skutečnostmi vedoucími ke vzniku škody je třeba identifikovat příčinu právně relevantní, bez níž by ke vzniku škody nedošlo. Pro existenci kauzálního nexu je nezbytné, aby řetězec postupně nastupujících příčin a následků byl ve vztahu ke vzniku škody natolik propojen, že již z působení prvotní příčiny lze důvodně dovozovat věcnou souvislost se vznikem škodlivého následku. K přerušení příčinné souvislosti dochází, jen jestliže nová okolnost působí jako výlučná a samostatná příčina, která (by) vyvolala vznik škody *bez ohledu* na původní škodnou událost. Naopak *zůstane-li* původní škodná událost tou skutečností, bez níž by k následku nedošlo, příčinná souvislost se nepřerušuje. Podle teorie adekvátní příčinné souvislosti je příčinná souvislost dána tehdy, jestliže je škoda podle obecné povahy, obvyklého chodu věcí a zkušeností adekvátním důsledkem protiprávního úkonu nebo škodní události. Současně se musí prokázat, že škoda by nebyla nastala bez této příčiny (*conditio sine qua non*).
27. Žalovaná v odvolání namítá (a shodně uvažuje – vzhledem k výsledku řízení paradoxně – i soud prvního stupně), že územní rozhodnutí zakládá jen právo žádat o stavební povolení, nikoliv právo stavebníka stavět. Tato úvaha je sice formálně správná, z pohledu právě nastíněných východisek tzv. adekvátní příčinné souvislosti však v souzené věci podle odvolacího soudu nemůže obstát.
28. Žalované lze jistě přisvědčit potud, že existence pravomocného územního rozhodnutí je jednou z podmínek pro vydání stavebního povolení, na jehož podkladě lze – teprve – realizovat stavbu. S tím ale, jak vysvětlil např. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 10. 2016, sp. zn. 1 As 210/2016, „souvisí i možnost obrany dotčených osob a rozdělení okruhů námitek. Podle § 114 odst. 2 stavebního zákona platí, že „[k] námitkám účastníků řízení, které byly nebo mohly být uplatněny při územním řízení [...], se nepřihlíží.“ *Účastník řízení tak může námitky vůči umístění stavby, jejímu vlivu na okolí, apod. uplatnit pouze v územním řízení, neboť v navazujících postupech k nim nebude stavební úřad přiblížet (věcná koncentrace námitek)*... Tato skutečnost je zásadní i s ohledem na § 94 odst. 5 stavebního zákona, který stanoví, že „[d]ojde-li ke zrušení územního rozhodnutí po právní moci stavebního povolení nebo udělení souhlasu stavebního úřadu (§ 106 odst. 1), územní rozhodnutí se již nevydává. Výše uvedená právní úprava tedy znamená, že námitky směřující vůči umístění stavby musí být uplatněny výhradně ve fázi územního řízení, a to i v situaci, kdy dojde ke zrušení územního rozhodnutí. Jinými slovy, tyto námitky nelze uplatnit ve stavebním řízení či postupu k vydání souhlasu podle § 106 stavebního zákona, byť se nové územní rozhodnutí nevydává pro existenci stavebního povolení či souhlasu... Stavební řízení není pokračováním územního řízení. Předmět obou těchto řízení, tj. okruh otázek, které se v nich řeší, je *odlišný*... Skutečnost, že stěžovatel v důsledku procesních peripetií spojených s rušením územního rozhodnutí správními soudy dosáhl zrušení územního rozhodnutí, nicméně nové územní rozhodnutí již s odkazem na § 94 odst. 5 stavebního zákona nebylo vydáno..., nemůže založit přípustnost této námítky ve stavebním řízení, resp. v soudním řízení, jehož předmětem je přezkum stavebního povolení.“
29. Z uvedeného plyne, že stavební úřad je při vydání stavebního povolení v otázkách, jejichž řešení přísluší územnímu řízení, vázán jejich pravomocným vyřešením v územním rozhodnutí, a není Shodu s prvopisem potvrzuje Anna Mitková.

oprávněn toto řešení přezkoumávat a případně revidovat. Z pohledu úvah o příčinnosti to znamená, že je-li vznik škody, tak jako v souzené věci, žalobou spojován s deficitem územního rozhodnutí (ve stavebním řízení již nereparovatelnými), zůstávají tyto deficity (resp. pro ně zrušené územní rozhodnutí) tou příčinou, bez níž by k následku nedošlo, a následně vydané stavební povolení nemůže tento vztah příčinnosti přerušit. Sama žádost o vydání stavebního povolení je přitom zcela obvyklým důsledkem vydání (resp. nabytí právní moci) územního rozhodnutí. Jinak řečeno, jakkoliv není sporu o tom, že „Penzion xxx xxx“ byl stavebníkem vystaven v těsném sousedství žalobkyně na podkladě stavebního povolení, ty parametry stavby, od nichž žalobkyně odvíjí vznik škody (byť ne všechny – viz níže), byly věci územního řízení. Odvolací námitka, že by žalobou tvrzený vztah příčinnosti mezi územním rozhodnutím a vznikem škody mohl být v dané věci přerušen stavebním povolením či re/kolaudačním rozhodnutím, je tedy podle odvolacího soudu lichá.

30. Z právě řečeného se podle odvolacího soudu podává *právní závěr*, že vztah příčinnosti mezi územním (nezákonným) rozhodnutím a vznikem škody není v souzené věci vyloučen.
31. Faktické naplnění kauzálního nexu mezi škodnou událostí a vznikem škody v konkrétní věci je nicméně otázkou *skutkovou*, nikoliv právní. V tomto skutkovém ohledu soud prvního stupně vyšel ze „znaleckého posudku“ Ing. Karla U. (resp. listinného důkazu neobsahujícího doložku podle § 127a o. s. ř., k němuž byl posléze „znalec“ vyslechnut, aniž by byl vůbec soudem prvního stupně jako znalec ustanoven – poznámka odvolacího soudu). Ten stručně konstatuje, že výstavbou penzionu došlo k zastínění terasy, zamezení výhledu a vzniku požárně nebezpečného prostoru v bezprostředním okolí domu žalobkyně. Uvedené mělo snížit hodnotu nemovitosti žalobkyně o 700 000 Kč.
32. Uvedená skutková zjištění soudu prvního stupně nicméně postrádají oporu v obsahu spisu, a nelze jim, stejně jako na jejich podkladě učiněným závěrům o příčinné souvislosti a vzniku (výši) škody, přisvědčit jako správným (minimálně prozatím).
33. Soud prvního stupně předně přehlédl, že pokud stavba penzionu podle jeho vlastních skutkových zjištění ani neodpovídá „původní projektové dokumentaci“, pak se nabízí otázka, zda lze uvedenou skutečnost klást k tíži státu z pohledu toho, co stavební úřad řešil v územním rozhodnutí. Uvedenou otázku soud prvního stupně nezodpověděl, nevysvětlil, zda a proč by měla žalovaná odpovídat za snad nepovolené (svévolné) stavební úpravy provedené stavebníkem, o jaké konkrétní úpravy se jednalo, a jakému odpovědnostnímu titulu (ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb.) by tato snad svévolná činnost stavebníka měla odpovídat. Stejně tak soud prvního stupně nevysvětlil, proč a z jakého titulu by žalovaná měla odpovídat za jím zjištěné (výsledkem znalce) použití zateplovacího systému z jiného než stavební dokumentací předpokládaného materiálu; právě ono se přitom podle znalce jistě spolupodílelo na vytvoření požárně nebezpečného prostoru zasahujícího nemovitost žalobkyně. I zde soud prvního stupně nijak neozřejmíl vazbu této skutečnosti na nezákonné rozhodnutí. K úvahám soudu o navazujících rozhodnutích stavebního úřadu (stavebním povolení, kolaudačním a rekolaudačním rozhodnutím) odvolací soud v této souvislosti již nyní předznamenává, že jejich ne/zákonnost (ve smyslu § 8 OdpŠk) je nutno posuzovat přísně jednotlivě, tj. zda předpoklady stanovené v citovaném zákonném ustanovení naplňují samy o sobě, nikoliv snad v uvažovaném spojení s územním rozhodnutím.
34. Dále je nutno soudu prvního stupně vytknout, že jeho skutkové závěry o nadměrném zastínění a nedodržení odstupových vzdáleností, ve znaleckém posudku blíže nezdůvodněné, se míjejí se závěry vyslovenými správním soudem v rozsudku ze dne 17. 9. 2012. Zde správní soud naopak Shodu s prvopisem potvrzuje Anna Mitková.

námítku nadměrného zastínění neshledal důvodnou (viz závěr prvního odstavce odůvodnění na str. 17). Z napadeného rozsudku se přitom nepodává, z jakých věcných důvodů by měla být tato otázka řešena odchylně (od řešení tam uvedeného). Stran odstupových vzdáleností, ale i dalších námitek (mj. a zejm. celkového umístění stavby penziónu z hlediska místního urbanismu) pak územní rozhodnutí nebylo, zdůrazňuje odvolací soud, shledáno správním soudem věcně nesprávným, ale nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů, jež tak bylo stavebnímu úřadu uloženo dále vyložit již úplným a přezkoumatelným způsobem. To se – vzhledem k zastavení územního řízení – nestalo, a soud prvního stupně v tomto ohledu žádné skutečnosti, z nichž by mohl usoudit na nedostatečnost odstupových vzdáleností, nezjistil. V posudku Ing. U. připojené odborné vyjádření společnosti Peritas servis s.r.o. pak řeší otázku odstupových vzdáleností z požárního hlediska, a to na podkladě obložení penziónu polystyrenem, použitým stavebníkem údajně svévolně (k tomu viz výše).

35. Konečně za zcela zásadní považuje odvolací soud skutečnost, že soud prvního stupně nezkoumal, zda by stavební úřad v pokračujícím územním řízení, pokud by v něm rozhodl meritorně, vymezil práva a povinnosti ohledně umístění stavby věcně odlišně, než tomu bylo v původním (pro nezákonnost zrušeném) rozhodnutí ze dne 10. 2. 2009, a pokud ano, jak, tj. jakou stavbu (jakých parametrů) by byl stavebník na podkladě takového nového (již zákonného) územního rozhodnutí v sousedství žalobkyně oprávněn postavit. Uvedená otázka, spočívající v řešení výsledku územního řízení („tj. jaká stavba by byla vedle žalobkyně *správně* postavena“), je přitom podle odvolacího soudu pro posouzení důvodnosti žalobního nároku klíčová. Závěr, z něhož (snad) implicitně vycházejí žalobkyně, znalec Ing. U. a soud prvního stupně („tj. že by se vedle žalobkyně nestavělo *vůbec*“), lze přitom jen stěží přijmout; v řízení nebyly (minimálně prozatím) zjištěny okolnosti, které by zástavbě sousedních pozemků (tj. zástavbě „*vůbec*“) měly bránit. Nelze vyloučit, že stavba, jež by výsledně dostala všem zákonným požadavkům územního řízení, by se *vůbec* či v zásadních ohledech nelišila od stavby v sousedství žalobkyně nyní stojící. Pak by bylo zjevně bezpředmětné uvažovat o vzniku škody (snížení hodnoty domu žalobkyně) z důvodu nezákonného územního rozhodnutí. Stejně tak ale nelze vyloučit, že by se výsledně „*správně*“ umístěná stavba lišila od aktuální stavby natolik, že by zažalovaný nárok mohl být shledán (byť i jen zčásti) důvodným. Kasační rozhodnutí správního soudu v tomto směru odpovědi nedává, stejně tak znalecký posudek Ing. U. Soud prvního stupně pak v intencích právě uvedeného věc neposuzoval. Absence posouzení otázky příčinnosti ve shora uvedeném smyslu činí nutně nesprávnými i závěry soudu prvního stupně o vzniku (výši) škody.
36. Proto odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně zrušil [§ 219a odst. 2 o. s. ř.], a věc podle § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Pro věc samu podstatným posouzením naplnění odpovědnostních předpokladů kauzálního nexu a vzniku (výše) škody se soud prvního stupně dosud nezabýval (§ 213 odst. 4 část věty za středníkem o. s. ř.).
37. V dalším řízení si soud prvního stupně, vázán shora vyloženými právními názory odvolacího soudu (§ 226 odst. 1 o. s. ř.), předně vyjasní, zda není dán důvod pro postup podle § 109 odst. 2 písm. c) o. s. ř., a to s přihlédnutím ke skutečnosti (vyplývající z obsahu spisu), že konečná správní rozhodnutí v územním (a rovněž stavebním) řízení byla žalobkyní napadena správními žalobami. O nich, jak vyplývá z webové aplikace InfoSoud, dosud nebylo rozhodnuto. Uvedená řízení jsou vedena u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 6 A 59/2015 (územní rozhodnutí) a sp. zn. 6 A 82/2015 (rozhodnutí, že stavebníku vzniklo právo stavby). Teoreticky tudíž není vyloučeno, že územní řízení skončí meritorním rozhodnutím.
38. Teprve nebudou-li otázky, jejichž zodpovězení je určující pro závěr o meritorním výsledku Shodu s prvopisem potvrzuje Anna Mitková.

územního řízení („jaká stavba by na vedlejším pozemku *správně* vznikla namísto stávající stavby penzionu“), vyřešeny k tomu příslušným orgánem, nebo nevyčká-li soud prvního stupně tohoto řešení, posoudí je soud prvního stupně sám jako předběžnou otázku (§ 135 odst. 2 o. s. ř.). Při tom bude postupovat v součinnosti s účastníky, plněním je tížící povinnosti tvrzení a důkazní, vůči nimž bude soud prvního stupně případně postupovat podle § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř., s přihlédnutím ke zjištěním plynoucím z již provedených důkazů. K tomu odvolací soud pro úplnost konstatuje (v obecné rovině, vzhledem k další možné variabilitě vývoje sporu), že v občanském soudním (sporném) řízení, pro které platí zásada dispoziční a projednací (a takovým je i řízení v této věci), leží povinnosti tvrzení a důkazní a jim odpovídající procesní břemena na tom účastníku řízení, který z existence tvrzených skutečností a jejich prokázání vyvozuje pro sebe příznivé právní důsledky. Kumulativní naplnění předpokladů odpovědnosti žalované za škodu podle zákona č. 82/1998 Sb. přitom tvrdí a prokazuje žalobce. To samozřejmě neznamená, že soud prvního stupně nebude moci vyjít ze shodných tvrzení účastníků (§ 120 odst. 3 o. s. ř.).

39. Důkazy, které soud prvního stupně v dalším řízení provede, zhodnotí postupem podle § 132 o. s. ř., tedy každý zvlášť a všechny v jejich vzájemné souvislosti, s přihlédnutím k vyjádřením účastníků k těmto důkazům, k němuž jim dá prostor. Bude-li soud prvního stupně v dalším řízení provádět důkaz znaleckým posudkem předloženým účastníkem řízení, bude respektovat požadavky stanovené v tomto ohledu ustanovením § 127a o. s. ř..
40. Na podkladě provedeného dokazování či (primárně) shodných tvrzení účastníků zjištěný skutkový základ věci podrobí soud prvního stupně poté přesvědčivé právní kvalifikaci, která vyústí v nové rozhodnutí. Bude-li mít konečné rozhodnutí opět povahu rozsudku, postará se soud prvního stupně, aby jeho odůvodnění přesvědčilo o správnosti rozsudečných výroků.
41. V konečném rozhodnutí soud prvního stupně také znovu rozhodne o nákladech řízení včetně řízení odvolacího (§ 224 odst. 3 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Praha 11. dubna 2018

JUDr. Vladimír Fučík v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Anna Mitková.